

***Химия, химия,
химия!***

9 класслар белэн КВН

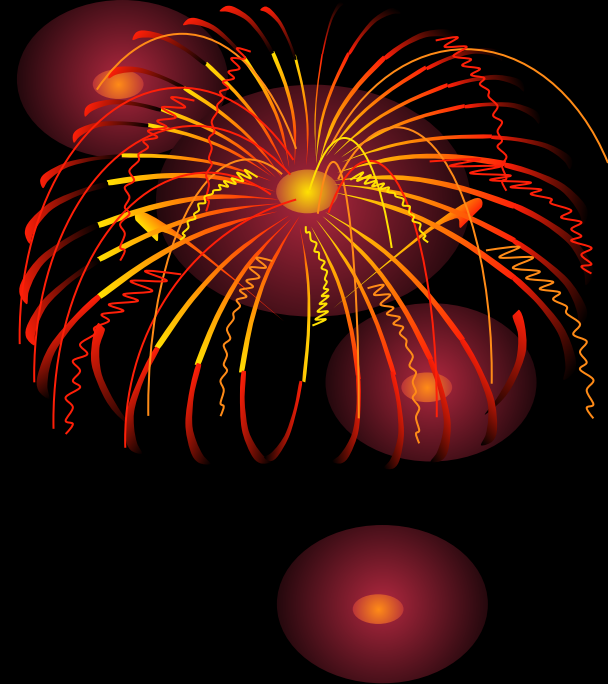
*“Әгәр кешелеккә фәннәр арасынан
өчесен генә сайларга туры килсә, алар
механика, тарих һәм химия булыр иде”
(Д. Дидро)*

! конкурска сорау.

“ Ул могжизалы илдә - химик лабораториядә туган. Аның этисе-азот оксиды-усал булган һәм “Төлке койрыгы” дигән кушамат йөрткән. Әнисе гади, тыныч, аны Су дип йөрткәннәр. Балалары дөнъяга бәләкәй, төссез булып килгән. Аңа лакмус эремәсе өстәгәч, кыз туганын белгәннәр. Әлеге кушылманың исеме?”

*I конкурс
Химиклар –
шагыйрьләр*

Химия илендә бүген - зур бәйрәм
Бар да жыелган бердәм.
Бар да тырыш, өлгерләр
Кемгә эләгер бүләкләр?

II конкурска сорау.

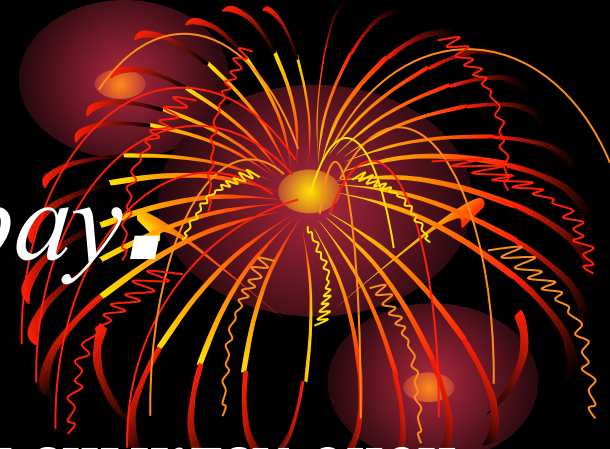
“Эгэр борынгы тарихчыга ышансак,
А. Македонскийның Һиндстанга походы
вакытында аның офицерлары
солдатларга караганда ризыклары һәм
эчемлекләре бер-үк төрле булса да
ашкайнату-эчэк аврулары белән сирәгрәк
авырганнар, ни өчен дип уйлайсыз?”

II конкурс

Химиклар - әдипләр

III конкурска сорау.

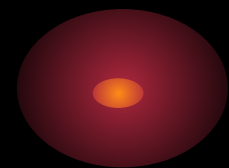

“Ашкайнату-эчэк авыруларын төгэл ачыклау өчен рентгеноскопия кулланалар. Мондый эзләнүләр алдыннан авыру “барий боткасы” ашый. Эремәүчән тоз буларак, “ботка” организм белән үзләштерелми. Организм тукымаларына караганда бу тоз рентген нурларны күп күләмдә тоткарларга сәләтле. Бу рентгенологка куыш органнар “барий боткасы” белән тулганда анда анатомик үзгәрешләр барлыгын белергә мөмкинлек бирә. Бу кушылманың исемен атагыз?”

III конкурс

Разминка

***IV** конкурска сорау.*

Нинди химик элемент гади матдә
хәлендә бик каты һәм бик
йомшак була ала.

IV конкурс

Химик элементны өйт

- 1) Кеше организмында аның массасы 3 г, ә канда 2 г.
- 2) Жир кабыгында таралуы буенча бары тик кислородтан, кремнийдан, алюминийдан калыша.
- 3) Бу элементның беренче табигый чыганагы – жүргә төшкән метеорит.
- 4) Сыегайтылган кислоталарда эри, дымлы тирәлектә тутыга.
- 5) Бу элемент хөрмәтенә кешелек тарихының бер чоры аталган.
- 1) Бик әңиңел чүкелүчән металл.
- 2) Аның бакыр белән эретмәсе – кызыл, кадмий белән яшел төстә була.
- 3) Эретмәләрдә аның микъдарын пробаларда күрсәтәләр.
- 4) Иң көчле кислоталар да аны эретә алмый.
- 5) Металлар патшасы.

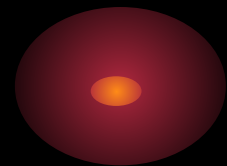
V конкурска сорау

Нинди химик элементны тормыш
һәм аң элементы диг атыйлар

V конкурс

Химик -
экспериментаторлар

1 нче стакан: тимер (III) хлоридының сыягайтылган эремәсе.

2 нче стакан: 1 мл хлорид кислотасы, 1 мл :сары кан тозы.

3 нче стакан: 3 мл зәһәр натрий (натрий гидроксиды) эремәсе.

4 нче стакан: 2мл фенолфталеинның спиртлы эремәсе
(индикаторны аптекаларда пурген ;дип атыйлар.)

5 нче стакан: 3 — 4 мл куертылган хлорид кислотасы.

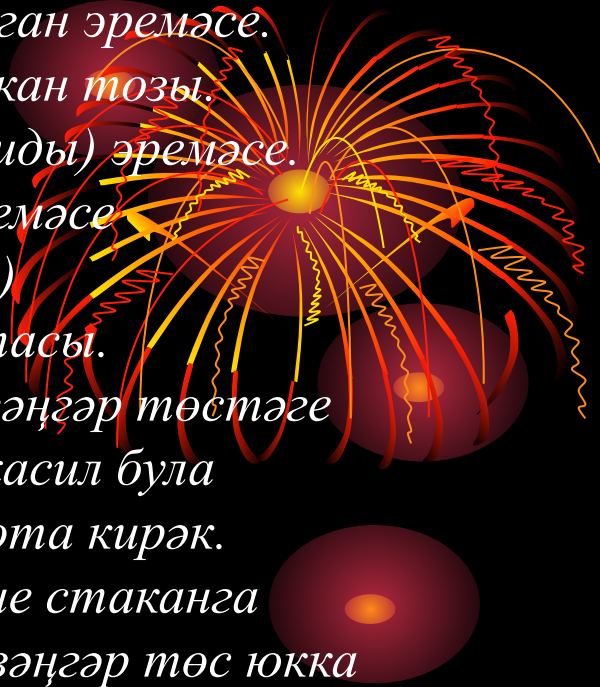
Беренче стакандагы эремәне икенчесенә алабыз, зәңгәр төстәгә тимер (III) гексацианоферраты (берлин зәңгәре) хасил була

Реакция әсиңелчә әче тирәлектә барсын өчен ислога кирәк.

Икенче стакандагы эремәне селте салынган өченче стаканга бушатабыз. Ул берлин зәңгәренә тәәсир итә һәм зәңгәр төс юкка чыга.

Өченче стаканга салынган матдәне фенолфталеин салынган дүртенче стаканга бушатабыз. Селте күп булганга, эремә кура әсиләгә төсенә керә.

Дүртенче стакандагы матдәне кислота салынган бишенче стаканга бушатабыз, кура әсиләгә төсе югала (нейтральләшү реакциясе бара), берлин зәңгәре хасил була һәм эремә яңадан зәңгәрләнә.

VI конкурс

Химик - төзүчеләр

ГИДРОКАРБОНАТ

VII конкурс

Капитаннар конкурсы

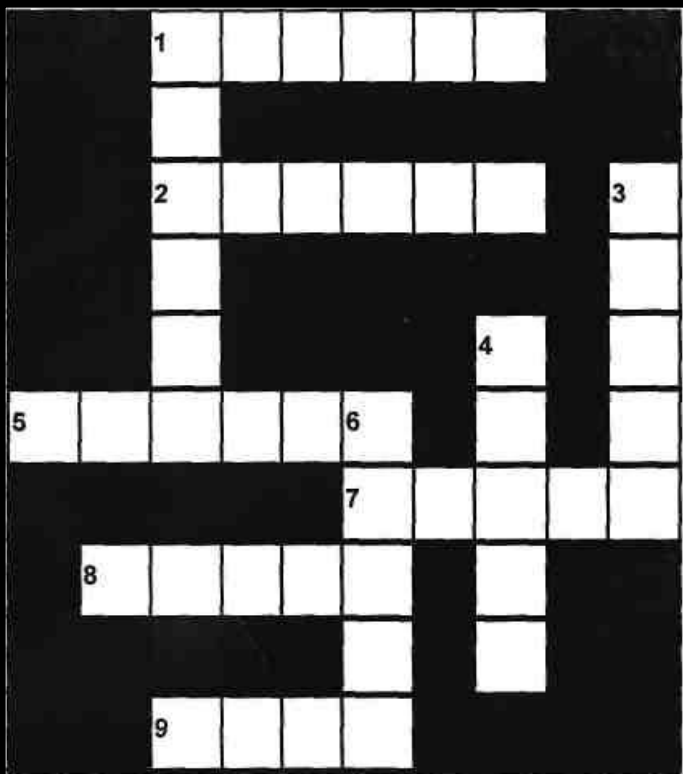
1 нче команда капитаны.

- - иң жиңел газ
- - яну һәм сулышы тәэмин итүче матдә
- - диңгез кәбестәсендә нинди матдә мул
- - нинди металл бактерицид үзлеккә ия
- - нинди металлларны салкын су белән яндырып була
- - иң киң таралган сыек оксид
- - сыеклык күләмен үлчәү өчен пыяла савыт

2 нче команда капитаны

- - суны комнан чистарту методы
- - нинди химик элемент белән Наполеон агуланган булган
- - бүленмәүче химик кисәкчек
- - водородның кислородта янганда барлыкка килгән матдә
- - ил атамасына охшаган химик элемент атамасы
- - нинди суны сулыш тоныкландыра
- - углерод кергән неорганик кислота

VIII конкурс Химик кроссворд

По горизонтали 1: Алкан, содержащий в молекуле 6 атомов углерода

По вертикали 1: Алкан, содержащий в молекуле 7 атомов углерода

По горизонтали 2: Алкан, содержащий в молекуле 3 атома углерода

По вертикали 3: Алкан, содержащий в молекуле 1 атом углерода

По вертикали 4: Алкан, содержащий в молекуле 4 атома углерода

По горизонтали 5: Алкан, содержащий в молекуле 5 атомов углерода

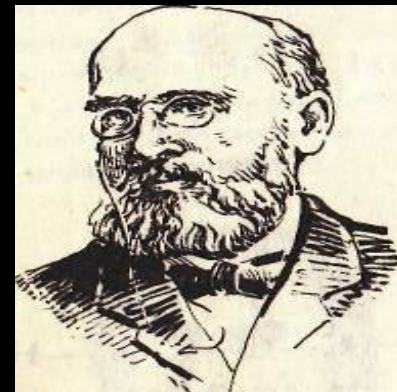
По вертикали 6: Алкан, содержащий в молекуле 9 атомов углерода

По горизонтали 7: Алкан, содержащий в молекуле 8 атомов углерода

По горизонтали 9: Алкан, содержащий в молекуле 2 атома углерода

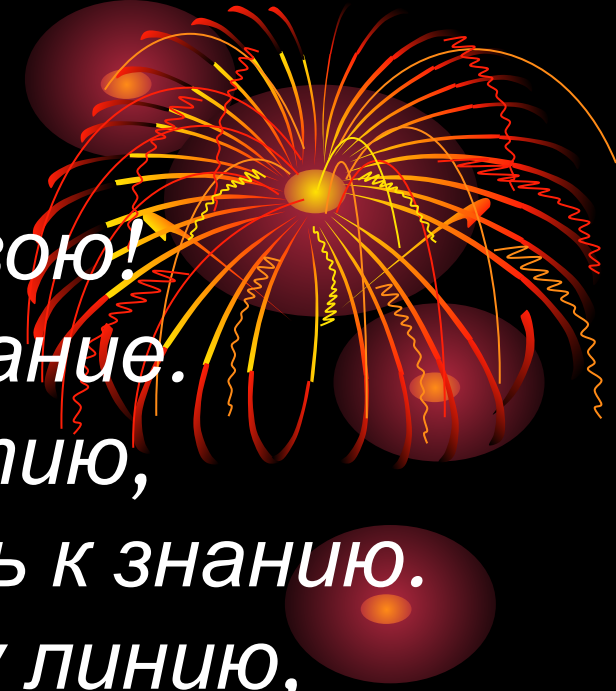

IX конкурс
Химикларны танып
бел

*А вещество — всему начало,
Чтоб жизнь удачей нас встречала,
Ее истоки надо знать,
Стремиться, верить и дерзать.
И льет ли дождь, иль небо синее,
Или метель ведет борьбу:
Друзья! Входите смело в химию,
Как входим мы в свою судьбу.*

*Цените школу вы свою!
Наука — вечное дерзание.
И будьте верны бытию,
И, как к мечте, стремитесь к знанию.
Кто выбрал в жизни эту линию,
Невежество рассеет тьму... «
... Кто понял формулу по химии,
Поймет и в жизни, «что к чему».*

***Игътибарыгыз
өчен рәхмәт!***